

Wormen onder de huid... echt of ingebeeld?

Een mevrouw belt ons met vragen over beestjes. Deze bevinden zich overal in haar huis, vooral in de meubels, en ze steken voortdurend. Ze zijn zo klein dat ze nauwelijks zichtbaar zijn en kunnen niet gevangen worden: dan springen ze weg of gaan ze kapot. Soms komen er ook kleine wormpjes uit haar huid tevoorschijn. Mevrouw zegt al maanden overlast te hebben en heeft inmiddels meerdere meubels uit haar huis verwijderd om van de beestjes af te komen. Wij raden haar aan om toch te proberen zoveel mogelijk van deze beestjes te verzamelen en naar ons op te sturen. Het monster dat we een paar dagen later van haar ontvangen bestaat uit tientallen stukjes plakband met daartussen van alles geplakt: textielvezels, korstjes, plantenzaden en pluusjes. Van alles, behalve een insect.

Tekst: Vera de Visser, KAD

Delusory parasitosis

Mensen kunnen er soms van overtuigd zijn dat er insecten op hun lichaam of in hun woning aanwezig zijn terwijl er niets te vinden is, ook niet na een zorgvuldige inspectie. Er wordt dan gesproken van het Ekbom-syndroom, ook wel *delusory parasitosis* genoemd. Deze aandoening wordt vaak geassocieerd met andere psychische of lichamelijke aandoeningen zoals schizofrenie, depressie, tekort aan bepaalde vitamines of diabetes en werd voor het eerst beschreven in de zeventiende eeuw. Ook medicijngebruik kan een oorzaak zijn. Deze mensen zoeken vaak contact met huisartsen, specialisten en entomologen in een poging om erkenning te vinden voor hun probleem. Het zoeken naar informatie over insecten op internet en in andere media kan een zeer versterkende rol spelen

Naast beschadigingen aan de huid door overmatig krabben of peuteren, kunnen mensen ook depressieve en sociaal angstige klachten ontwikkelen.

Foto: Orrling and Tomer Scheib (CC BY-SA 3.0)

in de ontwikkeling van de klachten. Men spreekt dan van cyberchondrie.

Erkenning

Er is een behoorlijke verscheidenheid in symptomen mogelijk, variërend van alleen jeuk 'veroorzaakt door insecten' tot de overtuiging dat er insecten in het lichaam aanwezig zijn. Let wel, deze klachten zijn niet per definitie ingebeeld en kunnen bijvoorbeeld worden veroorzaakt door een allergie. Men kan zichzelf zelfs verwonden met bijvoorbeeld een pincet of schaar om de ingebeelde insecten te verwijderen, waardoor de huid ernstig beschadigd wordt. In de loop der tijd worden er allerlei materialen verzameld waarvan de overtuiging bestaat dat het insecten zijn. Men ontwikkelt soms de gedachte dat het gaat om een erg moeilijk vindbaar of zeldzaam insect, als verklaring voor het feit dat deskundigen niets kunnen aantonen. Op die manier ontstaat een langdurige zoektocht naar erkenning.

Kwaliteit van leven

Delusory parasitosis kan op elke (volwassen) leeftijd ontstaan bij zowel mannen als vrouwen, maar vooral op latere leeftijd zijn vrouwen oververtegenwoordigd. De klachten worden ook vaak ervaren door een of meerdere, meestal vrouwelijke, familieleden of andere naasten. Dit wordt ook wel *folie à deux* tot en met *folie à famille* genoemd, naar het Franse woord voor waanzin of krankzinnigheid. Het moge duidelijk zijn dat de kwaliteit van leven van mensen met delusory parasitosis flink wordt aangetast. Depressieve en sociaal angstige klachten kunnen ontstaan en (psychische) hulp is dus belangrijk.

Hulpverlening

Het is erg moeilijk om deze mensen ervan te overtuigen dat hun klachten van psychische aard zijn. Deze taak is voorbehouden aan een psycholoog of psychiater, waarnaar doorverwezen dient te worden door

een huisarts waarmee een goede vertrouwensband bestaat. Alleen een psychisch hulpverlener kan vaststellen of het daadwerkelijk om delusory parasitosis gaat. Om ervoor te zorgen dat deze mensen bij het juiste type hulpverlening terecht komen, is bovendien een goede samenwerking tussen plaagdierbeheersbedrijven, entomologen, artsen, psychologen en andere betrokken instanties essentieel. Het KAD heeft het voornemen om in de toekomst een dergelijke samenwerking op te starten.

Doorverwijzing

Niet alleen het KAD, maar ook plaagdierbeheersbedrijven kunnen met deze situaties te maken krijgen. Deze mensen kloppen tenslotte vaak eerst bij u aan. Het is daarom belangrijk om met regelmaat aandacht te besteden aan dit type hulpvraag zodat men er bekend mee is. Wordt uw hulp als bestrijdingstechnicus ingeroepen door iemand met dit type klachten? Ga dan te werk zoals gewoonlijk: voer een grondige inspectie uit en ga ook op zoek naar moeilijk te vinden soorten zo-

als bijvoorbeeld mijten. Kortom, ga er in eerste instantie van uit dat er wél sprake is van plaagdieroverlast. Controleer de verzamelde monsters waarvan beweerd wordt dat ze insecten bevatten zorgvuldig op de aanwezigheid van plaagdieren, of laat de monsters door ons controleren. Een bestrijding volgens de wettelijke voorschriften is uiteraard pas nodig en toegestaan wanneer er daadwerkelijk een plaagdier wordt aangetroffen. Wanneer een dergelijke ontdekking niet wordt gedaan, is het verstandig om door te verwijzen naar de huisarts.

Mensen met delusory parasitosis kunnen het gevoel hebben dat er insecten op of in de huid aanwezig zijn terwijl die niet aangetroffen worden.

Foto: Matt Niemi
(CC BY-NC-ND 2.0)

Voorbeeld van een typisch monster, ingestuurd als zijnde een insect, maar het blijkt een korstje te zijn.